

Universitätsbibliothek Wuppertal

Plutarchu Chairōneōs Ta Sōzomena Panta

Continens Moralia

Plutarchus

Francofurti, 1620

Lacænarum apophthegmata

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1372)

καὶ τὰ τῆς διωάμεως ἠλαττοῦτο καὶ οἱ σύμμαχοι ἀφ' αὐ-
 τα διεκδικεῖς εἶχον παρὰ αὐτοῖς. ἀλλ' ὁμοῦ οὕτως ἔχοντες μὲν
 τὸν Φιλίππου τὸν Μακεδόνα ἐν Χαίρωνείᾳ νίκην, πρὸ τῶν αὐ-
 τῶν τῶν Ἑλλήων ἠγεμόνα κατὰ τε γῆν καὶ θάλασσαν ἀνα-
 γράσαντων, καὶ μετὰ τὸν Ἄλεξανδρον τὸν υἱὸν μὲν τῶν Θε-
 βαίων καὶ αὐτοφύλων, μόνοι Λακεδαιμόνιοι (καὶ τῶν ἀ-
 τεύχων πόλιν ἔχοντες, καὶ ὀλίγοι πρὸς οὐκ ὄντες, ἀφ' ὧν
 οἱ συνεχεῖς πολέμοις, καὶ πολὺ ἀσθενέστεροι, καὶ δι-
 χείρωτοι ἡρόδοτος) πρὸς βραχέα ἰνά ζώπυρα ἀφασίζον-
 τες τῆς Λυκουργίου νομοθεσίας, οὔτε συνεστράτευσαν οὔτε
 τούτοις οὔτε τοῖς μετὰ τὸν Μακεδονικῆς βασιλευσίν, οὔτε εἰς
 σκευὴν κρινόν εἰσῆλθον, ὅθεν φόρον ἕνεγκαν ἕως οὗ πρὸς
 τὰ πασιν ὑπερδόντες τὴν Λυκουργίου νομοθεσίαν, ὑπὸ τῶν ἰδίων
 πολιτῶν ἐτυραννώθησαν, μηδὲν ἐπισάζοντες τὴν πατρίδα ἀγω-
 γῆς καὶ τῶν ἀπλήσοι τοῖς ἄλλοις ἡρόδοτος, τὴν παρὰ τὴν ὁ-
 κλησίαν καὶ παρρησίαν ἀπέτηλε καὶ εἰς δουλείαν μετέστησαν, καὶ
 νῦν ὑπὸ Ρωμαίοις, καὶ τῶν ἄλλοι Ἑλλήων, ἐχθρόντο.

ΛΑΚΑΙΝΩΝ ΑΓΟ-
 φήματα.

ΑΡΓΙΛΕΩΝΙΔΟΣ. Ἀργιλεωνίς ἡ Βρασιίδου μή-
 τηρ, τελευτήσαντος αὐτῆ τῆς ἡοῦ, ὡς τῶν ἀρχηγῶν ἰνους τῶν
 Ἀμφιπολιτῶν εἰς Σπάρτην, ἦχον παρὰ αὐτῶν, ἠρώτησεν εἰ
 καλῶς καὶ ἀξίως τὴν Σπάρτης ὁ υἱὸς ἐτέλεσε. μεγαλιών-
 των δὲ ἐκείνων, καὶ λεγόντων ἀεισον ἐν τοῖς τοιούτοις ἔργοις
 ἀπώτων Λακεδαιμονίων ἐστίν, εἶπεν, ὦ ξένοι, καλὸς μὲν
 ἦ καὶ ἀγαθὸς ὁ παῖς μου, πολλοὺς δ' ἀνδρας Λακεδαιμόνων
 ἐξείνην καίρει.

ΓΟΡΓΟΣ. Γοργῶ βασιλείως Κλεομήδους θυγά-
 τηρ, Ἀεισαγόρου τῆς Μιλησίας τῶν ἀρχαλοῦτος αὐτὸν ὅτι
 τὸν παρὰ βασιλέα πόλεμον ὑπὸ Ἰώνων, ὑπὸ Ἰαχνομήδου
 χρημῆτι πληθὺς, καὶ ὅσα ἀντέλεγε, πλείονα παρὰ τὸν ἑαυτοῦ
 Καταφθάρσε (εἶπεν) ὦ πάτερ τὸ ξενύλλιον, εἰ μὴ τὰ χιόν
 αὐτὸν τῆς οἰκίας ἐκβάλλης. Γοργὸς τῆς αὐτῆς δέποτε αὐτῆ τῆ
 παρὰ δουρῶν ἰνι οἶτον εἰς μισθοῦ λόγον, καὶ παρὰ τὸν ἑαυτοῦ, ἔ-
 δίδαξε γὰρ με τὸν οἶνον χρῆσθαι ποιεῖν. Οὐκ οὐκ ὦ πάτερ (εἶ-
 πεν) ὅ, τε οἶνος πλείων ἐκποθήσεται, καὶ οἱ πίνοντες δρυπικώ-
 τεροι καὶ χείρονοι ἔσονται. Τὸν δ' Ἀεισαγόρου ὑπὸ ἰνους τῶν
 οἰκετῶν ὑποδούμνον παρὰ τὴν Πάτρι (εἶπεν) ὁ ξένος χεί-
 ρος ὅσον ἐστίν. Ξένου δὲ ἰνους μαλακῶς πολλῶν παρὰ τὸν ἑαυτοῦ
 παρὰ τὴν αὐτῆ, Οὐκ ἀπει εἰπεῖν (εἶπεν) οὔτε τῶν
 γυναικῶν δυνάμει.

ΓΥΡΤΙΑΔΟΣ. Γυρτιάς, Ἀκροτάτου ποτὲ τῆς θυ-
 γατείδου αὐτῆς ἐκλινος τῶν παιδῶν μάχης πολλὰς πλη-
 γὰς λαβόντος, καὶ ἀπειρεσίαν οἰκείαν ὡς τε δεινῆτος, κλαίον-
 των τῶν οἰκείων τε καὶ γυναικῶν, Οὐ σιωπήσεται, εἶπεν, ἔδειξε
 γὰρ οἴου αἵματος ἦν, καὶ ὅσον εἶπεν δεινὸν τοῖς ἀγαθοῖς βοᾶν, ἀλλ'
 ἰατρὸν εἶναι. Ὅτε ἀγγελοῦ ἦλθεν ἐκ Κρήτης τὸν Ἀκροτάτου
 θάνατον ἀπαγγέλλων, Οὐκ ἐμελλεν (εἶπεν) παρὰ τὸν ἑαυτοῦ πολε-
 μίους ἦκων, ἢ αὐτὸς ἀποθανεῖσθαι, ἢ κατεχθῆναι ἐκείνης ἡδίων
 ὅσον οἶον ὅτι ἀπέθανε καὶ ἑαυτῆς καὶ τὴν πόλεως ἀξίως καὶ τῶν
 παρὰ τὸν ἑαυτοῦ, ἢ εἰ εἶχεν τὸν ἀπὸ τῶν χρόνων κακῶς ὄν.

ΔΑΜΑΤΡΙΑΣ. Δαματρία τὴν υἱὸν δειλὸν καὶ ἀνάξιον ἑαυτῆς ἀκούσασα, τῶν ἀρχηγῶν ἀνέλε. τὸ δὲ ἐπιγράμ-
 μα ἐπ' αὐτῆς τὸδε, Τὸν τῶν ἀβλαβῶν νόμος Δαματρίων ἔκτανε μάτηρ, Ἀ Λακεδαιμονία τὸν Λακεδαιμόνιον.

A cum vires deminutæ sunt, tum animi sociorum ma-
 iorem in modum abalienati. Et tamen isto rerum
 suarum statu, cum Philippum Macedonem victo-
 ria ad Cheroneam potitū, omnes Græci terra mari-
 que ducem renunciaissent, itemq; Alexandrum eius
 F. post subactos Thebanos: Lacedæmonij quanquā
 & muris carentem urbem incolerent, & continen-
 tibus bellis ad paruum essent redacti numerū, mul-
 toque imbecilliores & oppressu faciliores redditi,
 paucas admodum à Lycurgo latarū legum seruan-
 tes reliquias, neque his, neque aliis deinceps Macedo-
 num regibus socios se expeditionum præbuerūt,
 B aut in commune concilium se adiunxerunt, aut tri-
 butum contulerūt, donec prorsum posthabitis Ly-
 curgi legibus, tyrannidi suorum civium subiecti, ni-
 hilq; prisorum institutorum seruantes, pristina glo-
 ria & libertate amissis, reliquorum similes sunt fa-
 cti, inque seruitutem redacti. Et nunc Romanis, sic-
 ut & cæteri Græci, obediunt.

LACÆNARVM APO-
 phthegmata.

C ARGILEONIS Brasidæ mater, cum occubisset
 filius ipsius, & ab Amphipoli Spartam nonnulli pro-
 fecti ipsam conuenissent, quæsiuit ex eis, an hone-
 ste & Spartæ conuenienter Brasidas mortem oppeti-
 iisset. magnifice cum prædicantibus, affirmantibus-
 que præstantissimum cum Lacedæmoniorum in id
 genus rebus gerendis fuisse, respondit: Fuit, hospite-
 tes, vir præclarus meus filius, sed multos Lacedæ-
 mon habet viros eo fortiores.

GORGOS regis Cleomenis filia, cum patrem Ari-
 stagoras Milesius magnæ pecuniæ pollicitatione ad
 bellum pro Ionibus contra regem Persarum susci-
 piendum hortaretur, ac quanto magis repugnabat
 verbis, tanto plura adderet: Corrumper te, dixit, mi
 pater homuncio hic peregrinus, nisi cum quamprimum
 domo exturbas. Mandanti patri aliquando
 ut frumentum cuidam mercedis loco daret, dicen-
 tique eum sibi tradidisse rationem, qua vinum mite
 redderetur: proinde, inquit, mi pater, & vini plus ex-
 haurietur, & bibentes magis luxuriabunt, eruntque
 deteriores. Calceos videns Aristagoræ à seruo sub-
 necti: Pater, inquit, hospes hic manus non habet.
 Peregrinum quendam molliter ac lente acceden-
 tem depulit, inquit: Non tu hinc te aufers, qui ne
 E ea quidem potes, quæ mulieres præstant.

GYRTIAS, cum quodam tempore Acrotatus
 nepos ipsius in puerorum conflictu multis acceptis
 plagis pro mortuo domum referretur, domesticis &
 familiaribus præstantibus, Non, inquit, tacebitis?
 ostendit quo sanguine ortus sit. neq; vociferari de-
 bent boni, sed medicinam applicare. Cum è Creta
 nuncius esset de morte Acrotati allatus, dixit illa: An
 non debuit cum ad hostes venisset, aut illos inter-
 ficere, aut ipse mori? mihi quidem iucundius auditu
 est, seipso eum, patria, maioribusq; dignam mortem
 oppetiisse, quam ut longum tempus viueret vitiose.

DAMATRIA filium ad se reuersum, timide &
 ipsa indigne se gessisse eum audito, interfecit. In
 hanc epigramma fertur tale:

*Peccantem in leges Damatrimon, ipsa peremit
 Spartanum, mater de Lacedæmonis.*

Επέγραμ-
 μα ἐπ' αὐτῆς τὸδε, Τὸν τῶν ἀβλαβῶν νόμος Δαματρίων ἔκτανε μάτηρ, Ἀ Λακεδαιμονία τὸν Λακεδαιμόνιον.

Alia Lacæna filium, qui ordines deseruisset, ut A indignum patria necauit, inquiens: non mea est hæc soboles, de qua hoc extat epigramma:

*I pressum proles mala nunc, tenebrasque petitum:
Eurotas ceruis ne fluat ut timidis.
Icarule, i mala fors pressum, manesque petitum,
Indigno Sparta sit male: non peperit.*

Alia cum fuga seruatum ex hostibus intellexisset filium, sic ad eum scripsit. Mala de te fama spargitur: aut igitur hanc elue, aut viuere cessa. Alia, cum filii è prælio fugissent, & ad ipsam venirent: quo, inquit, per fugere voluistis mala mancipia? an huc (simul veste sublata ventrem nudatū eis ostendebat) vnde exitis, redituri? Quædam filium aduentantē cernēs, interrogauit quō loco respatriæ esset. cumq; s respōderet, occidione ciues esse occisos, sublata eum tegula petiit atq; interfecit, dicens: Ergo te infaulte rei nuncium illi miserunt nobis? Cū quidā matri narraret fratrem honesta morte obisse: Non, inquit, ea, turpe est talis te comitat' occasione dimisisse? Quædam cum quinq; filios in bellum emisisset, stans in suburbio expectabat pugna exitum, cumq; ei quidam adueniens scitanti quid rei ageretur, renunciaret filios omnes occubuisse: prauum, inquit, mancipium, non hoc quereram, sed quo loco essent res patriæ. cum respōderet, victoria suos potiri: ergo, inquit, mortē quoque filiorum non inuita audio. Ad quandā, quæ filium sepeliebat, anicula accedens dicebat, Heu fortunam, tum illa, Per Castores, inquit, propiciā, cuius enim rei gratia eū peperit, ut pro Sparta moreretur, id sum consecuta. Ionicæ cuidam mulieri glorianti de suo quodam precioso texto, Lacæna commonstratis quatuor suis filiis elegantissimis: Huiusmodi, inquit, esse oportet honestæ mulieris opera, hisq; eas sese iactare. Alia, cum auditu accepisset filium peregre male se gerere, scripsit ei: Mala de te spargitur fama, aut abole eam, aut viuere define. Affine huic est illud. Chii exules cum venissent Spartam, multa de PÆDARETO vulgabant crimina. acciuit eos TELEVTIA mater, criminibus que auditis, cum fontem iudicaret filium, ita per epistolam cōpellauit. Mater Pædareto: aut viuere rectius, aut isthic desperato Spartam reditu mane. Altera filio criminis alicuius causa in iudiciū vocato, dixit: Aut crimen amolire, aut vitam. Alia claudum filium in pugnam emittens, Fili, inquit, ad singulos gressus virtutis recordare. Alia filio reuertenti à pugna, in qua vulnus in pede acceperat, & ex eo magnum percipiebat dolorem: Si, inquit, fili, virtutis sis memor, & dolore leuaberis, & bono eris animo. Laco in bello ita erat fauciatus, ut cum aliter nequiret, quadrupes cogere incedere. ei, cum puderet ipsum ita esse deridiculum, mater: quanto, inquit, præstat, de virtute gaudere, quam ob risum fatuum pudore affici? Alia cum filio aspidem traderet, eumque ad rem bene gerendum hortari vellet: Fili, inquit, aut hanc, aut super hac. Alia filio in bellum proficiscenti porrigens scutum: Hoc, ait, pater tuus semper seruauit. itaque aut tu idem facito, aut peri. Alia filio dicenti paruum sibi esse gladium, Adde, inquit, gressum.

τα; Ἀλλη προσαναδιδουσα τῶ παιδι τῶ ἀσπίδα, καὶ πρῶτα κελευρομένη, Τέκνον (εἶπε) ἦταί, ἢ ἐπι τῆς. Ἀλλη προσῶντι τῶ ἕφ' ἐπι πόλεμον, ἀναδιδουσα τῶ ἀσπίδα, Ταύτιω (εἶπε) ὁ πατήρ σοι ἀείεσσε, καὶ σὺ οὖν ταύτα σῶζε, ἢ μὴ ἔσο. Ἀλλη πρὸς τὸν υἱὸν λέγουσα, μικρὸν ἔχειν δ' ἕξιφος, εἶπε, Καὶ βῆμα προσάδεις.

Ἐτέρω Λάκωνα τὸν υἱὸν λειποτακτήσαντα, ὡς ἀνάξιον δ' πατρίδος ἀείλεν, εἶποδσα, Οὐκ ἐμὸν δ' φίτιμα. ἐφ' ἧς δ' ἐπιχραμμα τὸδε,

Ἐρρέ κακὸν φίτιμα λαγ' σκότος, οὐ λαγ' μῖσος
Εὐρώτας δειλαῖς μηδ' ἐλάφοισι ρέοι.

Ἀχρεῖον σκυλακευμα, κακὰ μεεῖς, ἔρρε πῶδ' ἄδδμ,
Ἐρρέ τὸ μὴ Σπαρτίας ἀξιον οὐδ' ἔτεχν.

Ἀχρυσάσῃ τις τὸν υἱὸν σωσάμενον καὶ πεφθάρτα ἐκ τῶν πολεμίων, γράφει αὐτῶ, Κακὰ φάμα τεδ κακκέχυται ἢ ταύταν νῦν ἔκρησαι, ἢ μὴ ἔσο. Ἀλλη, τῶν υἱῶν φυζόντων ἐκ μάχης, καὶ πρῶτα κελευρομένη ὡς αὐτῶ, Γοδ (Φησίν) ἦκετε δραπετεύσαντες, κακὰ ἀδράποδα; ἢ δεύρω ὅθεν ἐξέδυτε καταδυσόμενοι; ἀνασυσμένη καὶ ἐπιδείξασα αὐτοῖς τῶν χριλίων. Προσάρρητά τις τὸν υἱὸν θεασαμένη, ἐπίτητο τί προσάσει ἢ πατεῖς. εἰπόντος δέ, Γαῖτες ἀπολώλασι, κεραμίδα ἄρρασα, ἐπαφῆκεν αὐτῶ, καὶ ἀείλεν, εἶποδσα, Σέ οὐ κατὰ γέλον ἐπεμφαν ἀμῖν; Δηγρομένη υἱὸς τῆ μητρὸς ἡλικῶν θάνατον τῶ ἀδελφῶ, Εἶτ' ὅσα ἀσχερὸν (εἶπε) τοιαύτης σιωδίας ἀποτυχεῖν; Ἐκπέμφασα τις τοῖς υἱοῖς αὐτῆς πέντε ὄντας ἐπι πόλεμον, ὅτι ποῖς προσάσει εἰσῆκει, κεραδοχούσα τί ἐκ τῆς μάχης ἀποθήσοιτο ὡς ἢ πρῶτα κελευρομένης πυρομένης, ἀπῆχίλει, τοῖς παιδάς ἀπῶντας τετελευτηκέναι, Ἀλλ' οὐ τῶτο ἐπιτόμιω (εἶπε) κακὸν ἀδράποδον, ἀλλὰ τί προσάσει ἢ πατεῖς. Φησάντος δέ ὅτι νικῶ, Ἀσμένη πίνω (εἶπε) δέχομαι καὶ τὸν τῶν παιδῶν θάνατον. Θάπτουσα τις τὸν υἱὸν, ὡς γράσιδιον ὄτελες προσελθὼν αὐτῆ, ὄ γυνῶ τῶ τυχας, εἶπε, Νῆ τῶ Σιῶ τῶ καλας γε, εἶπε. οὐ γὰρ αὐτὸν ἐνεκεν ἔτεχν, ἵνα ὑπὸ τῶ Σπαρτίας ἀποθῆται, τῶτο μοι σιωέθη. Σεμνομένης γυναικὸς υἱὸς Ἰωνικῆς ἐπιτῶν τῶ ἑαυτῆς ὑφασμάτων ὄντι πολυτελεῖ, Λάκωνα ἐπιδείξασα τοῖς τεσσάρων υἱοῖς ὄντας κρομμιατοῖς, τοιαύτα εἶπε δεινῶν εἰ τῶ τῆς καλῆς καὶ ἀγαθῆς γυναικὸς ἔργα, καὶ ἐπι τούτοις ἐπαίρεσθαι καὶ μεγαλαυχεῖν. Ἀλλη ἀχρυσάσα πρῶ τῶ υἱὸς ὡς κακῶς ἐπι τοῖς ξένοις ἀναγρέφοιτο, ἔγραψε, Κακὰ τοῖ φάμα κακκέχυται ταύταν ἀπόδευ, ἢ μὴ ἔσο. Παραπλησιῶς δέ καὶ Χίτων φυζάδες ἐλθόντες εἰς Σπάρτην πολλὰ Παιδαρήτου κατηγόρω. μετὰ πεμφαμένη δέ αὐτοῖς ἢ μητῆρ Τελευτία, καὶ ἀχρυσάσα ὦν σικεάλωω, ἐπεὶ ἐδόκει αὐτῆ ἀμῶτῶν οὐ υἱὸς, ἐπέσφλεν, Ἀμῆτηρ Παιδαρήτω. Ἡ βελτίονα προσάσει σε, ἢ αὐτῆ μηρ, ἀπογοῖς ταῖ ἐς Σπαρτίας σωτηρίαν. Ἐτέρω ἐπ' ἀδικήματι τῶ παιδι κρινομένη, Τέκνον (εἶπεν) ἦ τῶς αἰτίας ἢ σεαυτὸν τῶ ζῆν ἀπόλυσον. Ἀλλη χαλὸν υἱὸν ἐπι πρῶτα κελευρομένης πέμπουσα, Τέκνον (εἶπε) καὶ βῆμα τῆς ἀρετῆς μέμνησο. Ἀλλη, τῶ παιδὸς αὐτῆ ἀφικρομένη ἀπὸ πρῶτα κελευρομένης τῶν πόδα, καὶ σφόδρα ἀλγούτως, Εἰ ἀν τῆς ἀρετῆς (εἶπε) μέμνη, ὦ τέκνον, καὶ ἀπονος ἔση καὶ θαρρήσεις. Λάκων τραγῆς ἐπι πόλεμον, καὶ βαδίζειν οὐ δυναμένους, τετραποδιστῶ ἄδδεν, ἀχρυσάσα δὲ αὐτῶ ἐπι γλώσῳ, ἢ μητῆρ, Καὶ πόσω βέλτιον, ὦ τέκνον, (εἶπε) μάλλον ἐπι τῆ ἀνδρεία γηγηνῆαι ἢ ἀχρυσάσαι ἐπι γλώσῳ ἀσπίδα. F Ἡ ἀνδρεία γηγηνῆαι ἢ ἀχρυσάσαι ἐπι τῆ ἀσπίδα.

Ἄλλη ἀκούσασα ὅτι ὁ υἱὸς αὐτῆς ἐν ᾧ δρατᾶζει ἀνδραγα-
 θίας ἀπέθανεν, Ἐμὸς γὰρ ἰὼ, εἶπε. Περὶ δὲ τῶν ἑτέρων πυ-
 λωμῶν ἐπὶ Σποδελιάσας σάξεται, Οὐ γὰρ ἰὼ ἔμους, ἔφη.
 Ἐπεὶ ἀκούσασα τεθηκέναι τὸν υἱὸν ἐν μάχῃ, κατὰ τὸν ἔ-
 τετακτο, Κατέχευε αὐτὸν, (ἔφη) ἀναπληρωσάτω ὅ τὴν ἐκεί-
 νη τὰξιν ὁ ἀδελφός. Ἄλλη πομπὴν τελευτᾶ παύδ' ἡμον,
 ἠέχουσιν ὅτι τῆς ᾧ δρατᾶζέως νικᾶν τὸν υἱὸν, ἐκ ὅ τῶν τερα-
 μάτων πολλῶν ἡμιμύρων θησκειν. οὐ πειρομένη οὐδὲ τὸν ἐ-
 φαιον, ἀλλὰ σμυνηθεῖσα πρὸς τῆς πλησίον, εἶπεν, Ὡς
 πολλῶν κέλλιον, ὦ φίλα, ὅτιν ἐν ᾧ δρατᾶζει, νικῶντα τε-
 λυτᾶ, ἢ τὰ Ὀλύμπια πεινυμένον ζῆν. Διηγουμένου
 υἱὸς τῆ ἀδελφῆ ἡμιμύρων θάνατον τῶ παιδὸς αὐτῆς, ἐκείνη
 εἶπεν ὅτι, Ὅσον ἐπὶ ἐκείνῃ γέγηθα, τοσοῦτον ὅτι σοι ἀχθο-
 μῆ, ἐκαρέτου στυγρίας ἀπολειφθήντι. Λαχρῶν τῆς
 πρὸς ἐπέμψαν εἰ φθορᾶ στυγερῶν βίαι. ἢ δὲ ἔφη, Πᾶσι μὲν ἔ-
 σα ἔμαθον τὰ πατρὶ περὶ θάνατον, καὶ τὸ ἐπὶ ἑσέξαι γυνή
 δὲ ἡμιμύρων, τὰ ἀνδρῶν. εἰ οὐδὲν δὲ καὶ μετὰ ᾧ δρατᾶζει, πύτῃ
 φανερόν ποιούσιν τὸν ᾧ δρατᾶζον. Γαρθένος πενήχρᾶ ἐρωτη-
 θεῖσα τίνα δίδωσι τὰ γαμοῦν τῶν ᾧ δρατᾶζων, Τὴν πατρῶν (εἶ-
 πε) σφραγισμένη. Λαχρῶν ἐρωτηθεῖσα εἰ ἀνδρῶν πρὸς
 ἐλήλυθεν, Οὐκ ἔγω (εἶπεν) ἀλλ' ὁ ἀνὴρ ἔμοι. Κρύφα τῆς
 ἀφ' ἀπαρθεῖσθαι, καὶ ἀφ' ἀφείρεσθαι ὁ βρέφος, οὕτως
 εἰς κερτέρησιν μηδεμίαν πρὸς ἐνεγκαιρῶν φωνῶν, ὥστε καὶ
 τὸν πατέρα καὶ ἄλλοις πλησίον ὄντας λαθεῖν ἀπικνήσασα.
 Ὅ γὰρ μέγιστος τῶν ἀλγηδόνων τῆ ἀσχημοσύνη ὁ ἀσχημον
 πρὸς ἐπέσοι εἰκνῆσε. Λαχρῶν πρὸς ἀσχημον, καὶ ἐρα-
 τωμῶν ἢ ἐπίσταται, ἔφη, Πιστὰ ἦν. Ἄλλη ἀχμαλω-
 τῶν καὶ ἐρωτῶν τῶν ᾧ δρατᾶζων, Εὐ οἰκῆν οἶκον, ἔφη.
 Ἐρωτηθεῖσα ἵς ἑσέξαι ἀγαθὴν αὐτῶν ἀγο-
 ρᾶσιν, εἶπεν, Καὶ μὴ ἀγορᾶσιν. Ἄλλη πρὸς ἀσχημον, τῶ
 κήρυκος πρὸς ἀσχημον τί ἐπίσταται, εἶπεν, Ἐλθόντα
 ἦν. Ὡς ὅ ἀνιστάμενος πρὸς ἐπέτασέλινα αὐτῆ οὐχ ἀμύ-
 ζοιτα ἐλθόντα, εἰπούσα, Οἱ μὲν ἔφη, φρονήσας παιτῶν
 ποιούτα κτήματος, ἔξῃ γὰρ ἑαυτῶν.

A Alia audito filium te probe gesta in acie cecidisse,
 Meus, enim, inquit, erat. alterum audiens fuga ob-
 timiditatem sibi salutem parasse, Non enim, in-
 quit, meus erat. Alia cum narraretur filium i-
 psum in pugna statione sua feruata cecidisse: Huc,
 inquit, sepelite, inq; ipsius locum frater eius suc-
 cedat. Alia cum solenni pompæ ducendæ inter-
 esset, nunciato filium in prælio victoria potitum
 è vulneribus quæ multa accepisset mori: non de-
 tracto sero, sed iactabunda proximis mulieribus
 dixit: Multo pulcrius est, amicæ, vincentem in a-
 cie mortem oppetere, quam superstitem vincere
 Olympia. Cum quidam forori narraret suæ, fi-
 lium eius mortem generose obiisse: respondit ea:
 quantum eius nomine gaudii, tantum tui gratia
 mihi doloris accidit, qui comitatū tam honestum
 non affecutus sis. Ad Lacenam mittebat qui-
 dam percunctatum, an vitio vellet adsentiri. re-
 spondit ea, puellam se didicisse patri obtempera-
 re, idq; fecisse, mulierem autem viro. proinde si
 quid honestum peteret, primum id liquido de-
 clararet. Virgo inops interrogata quid dotis esset
 sponso allatura: paternam, inquit, pudicitiam.
 Lacena interrogata an virum adiuisset: Non, in-
 quit, sed vir me. Quædam occulte compressa vir-
 go, cum fetum interfecisset, tanta patientia dolo-
 res pertulit, vocemque protinus inhibuit, vt &
 patrem & vicinos partus fefellerit: opprimente
 magnitudinem doloris metu dedecoris. La-
 cæna cum væniret, interrogata quid sciret, Fi-
 delis, inquit, esse. Alia eadem conditione, cum
 ex ipsa idem quæreretur: Noui, inquit, domum
 bene incolere. Quædam scitanti, Probane ef-
 fet futura si ipsam emeret: Sum, inquit, pro-
 ba futura, etiam si non emas. Alia dum ven-
 deretur, præconi quid nosset quærenti: libera, in-
 quit, esse noui. Cumque emtor quædam ei iniun-
 geret, non decentia liberam: hoc fata, Flebis, qui
 tibi talem possessionem inuideris, mortem sibi i-
 psa conscuiit.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

Γυναικῶν ἀρεταί.

Περὶ ἀρετῆς, ὦ Κλέα, γυναικῶν. ἢ τὴν
 αὐτῶν τὰς Θεουκιδίδην γυναικῶν ἔχο-
 μῶν ὁ μὲν γὰρ, ἢς ἀν' ἐλαχίστος ἢ τῶν ᾧ δρατᾶζων
 ἐκ τῶν φόρου περὶ ἢ ἐπαίε λόγος, δέξ-
 τῃν ἀποφάνεται κατὰ τὸ σῶμα, καὶ
 πνύομα τῆς ἀγαθῆς γυναικὸς οἰο-
 μένος δεῖν κατὰ κλεισον εἶ) καὶ ἀνέξοδον. ἡμῖν δὲ χρημῶτε-
 ρος μὲν ὁ Γοργίας φαίνεται, κελθῶν μὴ ὁ εἶδος ἀλλὰ τὴν
 δόξαι εἶ) πολλοῖς γνώεμον τῆς γυναικὸς. ἀεῖσα δὲ ὁ Ρω-
 μάων δοκεῖ νόμος ἔχῃν, ὡς τῶν ἀνδράσιν, καὶ γυναιξὶ δη-
 μοσία μετὰ τῶν τελευτῶν τοῖς πρὸς ἐπέτασέλινα ἀποδοῖς
 ἐπαίνοισι. δὲ καὶ Λεοντίδος τῆς δέξῃσιν ἀποθανούσης,
 ὅπως τε μετὰ σὸς ποτε πολὺν λόγον ἔχομῶν, ὅτι ἀ-
 μοιγεῖν τῶν ᾧ δρατᾶζων φιλοσόφου καὶ ἰωῦ, ὡς ἡ-
 βουλήσιν, τῶν ἀποδοῖν τῶν ἀποδοῖν εἰς ὁ μίαν εἶ) καὶ τῶν αὐτῶν ἀνδρῶν, τε καὶ γυναικὸς δέξῃσιν,

PLUTARCHI de mulierum virtutibus liber.

ALIA est, ὁ Clea, demulierum
 virtute mea quam Thucydidis
 sententia. Is enim ei primā lau-
 dē tribuit feminæ, de qua foris
 minimus est vel in bonā vel in
 malā partē sermo. censens ni-
 mirū vt corpus, ita famā quoq;
 bonæ mulieris domi inclusam esse, neq; in publicū
 exire debere. Mihi autē elegantior videtur Gorgiæ
 opinio, qui mulieris nō formā, sed famā vult mul-
 tis esse notam. Et Romanā legē maxime pbo, quæ
 mulieres itidē vt viros post mortē publice laudari
 pro dignitate iubet. Itaq; optima Leontide vitæ de-
 functa, cum statim, tunc mihi tecum colloquium
 fuit nō expers philosophicæ cōsolationis: tū in præ-
 sentia quidquid restabat eorum, quæ ad docendū
 eandem esse viri ac mulieris virtutem, differuntur,

F

καὶ τῶν αὐτῶν ἀνδρῶν, τε καὶ γυναικὸς δέξῃσιν,